

การพัฒนาเทคนิคปฏิกิริยาลูกโซ่พีซีอาร์ในการจำแนกเพศนกแก้วปากขอ

Development of Polymerase Chain Reaction Technique for Sex Identification of Psittacine Birds

บทนำ

ปัจจุบันนกสวยงามถือเป็นสัตว์เลี้ยงที่ได้รับความนิยมมากชนิดหนึ่ง มีการเลี้ยงอย่างแพร่หลายโดยได้รับความนิยมทั้งที่เลี้ยงเพียงไม่กี่ตัวเพื่อเป็นสัตว์เลี้ยงภายในบ้าน หรือเลี้ยงเป็นจำนวนมากเพื่อวัตถุประสงค์ในเชิงการค้าในรูปแบบของของฟาร์มหรือสวนสัตว์ ปัจจุบันพบว่านกสวยงามได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ มีการพัฒนาสายพันธุ์ รูปแบบการเลี้ยงและการจัดการ ตลอดจนการตลาดซึ่งมีมูลค่าซื้อขายสูงจนอาจถือได้ว่านกสวยงามเป็นสัตว์เศรษฐกิจทางเลือกชนิดหนึ่ง ซึ่งในอนาคตอาจมีการพัฒนาจนการเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญในอนาคต

สำหรับวิธีการเพาะขยายพันธุ์นกสวยงามนั้นปัจจุบันพบว่านกหลายชนิดสามารถเพาะและขยายพันธุ์ได้ภายในฟาร์มเพาะเลี้ยง ซึ่งนกแต่ละชนิดจะมีวิธีและเทคนิคในการเพาะขยายพันธุ์ที่แตกต่างกันไป ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการเพาะขยายพันธุ์คือการจับคู่ผสมพันธุ์ ซึ่งโดยปกติแล้วนกที่อยู่ตามธรรมชาติจะสามารถจับคู่ผสมพันธุ์กันเองได้โดยอิสระ แต่เมื่อมีการนำนกเหล่านั้นมาเลี้ยงในพื้นที่จำกัดก็จะส่งผลให้นกเหล่านั้นไม่มีโอกาสที่จะเลือกจับคู่ได้ด้วยตัวเอง การจับคู่หรือเลือกคู่ผสมให้แก่กันนั้นส่วนใหญ่มักจะกระทำโดยเจ้าของนก

โดยปกติทั่วไปแล้วลักษณะที่แสดงออกภายนอก (Phenotype) ของนกนั้นอาจบ่งบอกถึงลักษณะเพศหรือไม่ก็ได้ นกบางชนิดจะมีลักษณะภายนอกที่แตกต่างกันระหว่างเพศผู้และเพศเมีย (Sexual dimorphism) แต่ก็มียกเว้นไม่น้อยที่ลักษณะภายนอกไม่มีความแตกต่างกันระหว่างเพศผู้และเพศเมีย (Sexual monomorphism) ซึ่งการที่ไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างเพศผู้และเพศเมียนี้อาจทำให้พบว่บ่อยครั้งที่การจับคู่โดยเจ้าของนกเกิดความผิดพลาด นกในกรงเดียวกันที่เจ้าของเป็นคนเลือกคู่ให้อาจเป็นเพศเดียวกัน ทำให้การเพาะและขยายพันธุ์ไม่ประสบความสำเร็จ และบางครั้งอาจทำให้นกที่นำมาเข้าคู่กันนั้นบาดเจ็บเพราะพฤติกรรมก้าวร้าวจนทำร้ายกันเอง อันเป็นผลมาจากเป็นเพศเดียวกันและอยู่ในวัยเจริญพันธุ์ นกหลายชนิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งนกปากขอขนาดใหญ่ซึ่งมีมูลค่าสูง ต้องใช้ระยะเวลาอันยาวกว่าจะถึงวัยเจริญพันธุ์ โดยบางพันธุ์อาจต้องอาศัยเวลาเกือบสิบปี หากมีการจับคู่โดยเจ้าของไม่ถูกต้องแล้วก็อาจทำให้เสียเวลาในการเพาะเลี้ยงโดยไม่ได้ผลผลิต ดังนั้นการตรวจแยกเพศนกเพื่อทำการจับคู่และผสมพันธุ์จึงมีความสำคัญสำหรับเจ้าของนกเป็นอย่างมาก